

Eiropadome

Briselē, 2022. gada 25. martā
(OR. en)

EUCO 1/22

CO EUR 1
CONCL 1

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Eiropadomes sanāksme (2022. gada 24. un 25. martā) – secinājumi

Delegāciju vajadzībām šai pavadvēstulei ir pievienoti secinājumi, ko Eiropadome pieņēma minētajā sanāksmē.

Eiropadome rīkoja viedokļu apmaiņu ar Amerikas Savienoto Valstu prezidentu par transatlantisko sadarbību saistībā ar Krievijas militāro agresiju pret Ukrainu.

*

* *

I. KRIEVIJAS MILITĀRĀ AGRESIJA PRET UKRAINU

1. Krievijas agresīvais karš pret Ukrainu rupji pārkāpj starptautiskās tiesības, un tā rezultātā milzīgs skaits civiliedzīvotāju ir zaudējuši dzīvību un guvuši ievainojumus. Krievija vērš uzbrukumus pret civiliedzīvotājiem un mērķtiecīgi uzbrūk civilajiem objektiem, tostarp slimnīcām, medicīnas iestādēm, skolām un patvertnēm. Šie kara noziegumi ir nekavējoties jāizbeidz. Atbildīgie un viņu līdzdalībnieki tiks saukti pie atbildības saskaņā ar starptautiskajām tiesībām. Krievijas militāro spēku īstenotā Mariupoles un citu Ukrainas pilsētu aplenkšana un humānās palīdzības piekļuves liegšana ir nepieņemama. Krievijas spēkiem nekavējoties jānodrošina droši ceļi uz citām Ukrainas daļām, kā arī jāļauj nogādāt humāno palīdzību uz Mariupoli un citām aplenktajām pilsētām.
2. Eiropadome mudina Krieviju steidzami garantēt civiliedzīvotāju, kas iestrēguši visās citās kara zonās, drošu pārvietošanos uz viņu izvēlēto galamērķi, nekavējoties atbrīvot visus ķīlniekus, nodrošināt nepārtrauktu humānās palīdzības piekļuvi un izveidot humanitāros koridorus. Tā arī mudina Krieviju pilnībā ievērot savas saistības saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, tostarp starptautiskajām humanitārajām tiesībām, un pildīt Starptautiskās Tiesas neseno rīkojumu.
3. Eiropadome prasa Krievijai nekavējoties apturēt savu militāro agresiju Ukrainas teritorijā, nekavējoties un bez nosacījumiem izvest visus spēkus un militāro ekipējumu no visas Ukrainas teritorijas un pilnībā ievērot Ukrainas teritoriālo integritāti, suverenitāti un neatkarību tās starptautiski atzītajās robežās.

4. Eiropas Savienība atbalsta Ukrainu un tās iedzīvotājus, un Eiropadome atkārtoti apstiprina Versaļas deklarāciju, atzīstot Ukrainas centienus tuvināties Eiropai un izvēlēto virzību uz Eiropu, kā norādīts Asociācijas nolīgumā. Eiropadome atkārtoti aicina Komisiju iesniegt atzinumu saskaņā ar attiecīgajiem Līgumu noteikumiem. Eiropas Savienība turpinās sniegt koordinētu politisko, finansiālo un materiālo atbalstu un humāno palīdzību. Eiropas Savienība līdz šim ir pieņēmusi būtiskas sankcijas, kas spēcīgi ietekmē Krieviju un Baltkrieviju, un joprojām ir gatava novērst nepilnības un vērsties pret faktisku un iespējamu apiešanu, kā arī ātri pieņemt turpmākas koordinētas stingras sankcijas pret Krieviju un Baltkrieviju, lai efektīvi vājinātu Krievijas spējas turpināt agresiju. Eiropadome aicina visas valstis rīkoties saskaņā ar šīm sankcijām. Ir jāaptur jebkādi mēģinājumi apiet sankcijas vai palīdzēt Krievijai, izmantojot citus līdzekļus.
5. Krievijas militārā agresija pret Ukrainu ir likusi miljoniem cilvēku pamest savas mājas. Daudzi no viņiem ir atraduši pajumti un drošību Eiropas Savienībā, un to atviegloja pagaidu aizsardzības mehānisms. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš visneaizsargātāko cilvēku vajadzībām un pasākumiem ar mērķi novērst un atklāt cilvēku tirdzniecību. Eiropadome apliecina cieņu visiem iedzīvotājiem, organizācijām un valdībām visā Eiropā, kuri ir izrādījuši solidaritāti ar tiem, kas bēg no šā šausminošā kara.
6. Šī krīze ir būtisks izaicinājums uzņēmēju valstu infrastruktūrai un sabiedriskajiem pakalpojumiem, jo īpaši pie robežām ar Ukrainu. Eiropadome atzīst visus centienus, kas jau veikti, lai uzņemtu bēgļus, kuri bēg no kara Ukrainā, aicina visas dalībvalstis pastiprināt savus centienus nepārtrauktā vienotības un solidaritātes garā un aicina Komisiju īstenot visas šādu centienu sekmēšanai vajadzīgās iniciatīvas. Tā arī aicina steidzami pabeigt darbu pie nesenajiem Komisijas priekšlikumiem, kuru mērķis ir atbalstīt dalībvalstis, lai nodrošinātu, ka ātri tiek mobilizēts ES finansējums bēgļiem un viņu uzņēmējiem, un aicina Komisiju strādāt pie papildu priekšlikumiem, lai pastiprinātu ES atbalstu šajā sakarā. Tā aicina dalībvalstis ar Komisijas atbalstu izstrādāt ārkārtas rīcības plānus, lai pievērstos arī vidēja termiņa un ilgtermiņa vajadzībām.

7. Eiropas Savienība ir apņēmusies nodrošināt pastāvīgu un nepārtrauktu elektroenerģijas un gāzes plūsmu uz Ukrainu. Nesenā Ukrainas un Moldovas elektrotīklu sinhronizācija ar ES tīkliem ir ievērtības cienīgs sasniegums. Tas pierāda, ka mūsu nākotnes ceļi tagad ir savstarpēji saistīti. Ir jānodrošina Ukrainas kodoliekārtu drošums, tostarp ar Starptautiskās Atomenerģijas aģentūras atbalstu.
8. Paturot prātā Krievijas militārās agresijas radītos postījumus un milzīgos zaudējumus Ukrainai, Eiropas Savienība ir apņēmusies sniegt atbalstu Ukrainas valdībai neatliekamo vajadzību apmierināšanai un, tiklīdz Krievijas ofensīva būs beigusies, – demokrātiskas Ukrainas atjaunošanai. Šajā nolūkā Eiropadome vienojas veidot Ukrainas solidaritātes trasta fondu un aicina savus starptautiskos partnerus piedalīties, kā arī aicina nekavējoties sākt sagatavošanās darbus. Tā aicina Komisiju turpināt sniegt tehnisku palīdzību, lai palīdzētu Ukrainai īstenot vajadzīgās reformas.
9. Eiropadome aicina savlaicīgi organizēt starptautisku konferenci, lai piesaistītu finansējumu Ukrainas solidaritātes trasta fonda ietvaros.
10. Eiropadome arī atkārtoti apstiprina savu apņemšanos atbalstīt Moldovas Republiku un tās iedzīvotājus.

II. DROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

11. Atgādinot Versaļas programmu, Eiropadome rīkoja stratēģiskas debates par drošību un aizsardzību, ņemot vērā jauno drošības situāciju Eiropā, kas nozīmē būtiskas izmaiņas tās stratēģiskajā vidē.
12. Eiropadome apstiprina Stratēģisko kompasu, kurš sniedz stratēģiskās norādes nākamajai desmitgadei un kurā noteikts saskaņots rīcību, veidu un līdzekļu kopums un izvirzīti skaidri mērķi, kas vajadzīgi šim jaunajam impulsam:
 - a) ļaujot Eiropas Savienībai, saskaroties ar krīzēm, rīkoties ātrāk un izlēmīgāk;

- b) nodrošinot mūsu intereses un aizsargājot mūsu pilsoņus, stiprinot Eiropas Savienības spēju prognozēt un mazināt apdraudējumus;
- c) stimulējot investīcijas un inovāciju, lai kopīgi attīstītu vajadzīgās spējas un tehnoloģijas;
- d) padziļinot mūsu sadarbību ar partneriem nolūkā sasniegt kopīgus mērķus.

Eiropadome aicina Padomi nekavējoties virzīt uz priekšu darbu pie Stratēģiskā kompasa īstenošanas saskaņā ar tajā noteikto grafiku.

13. Eiropadome sagaida, ka Komisija līdz maija vidum koordinācijā ar Eiropas Aizsardzības aģentūru izstrādās analīzi par aizsardzības investīciju nepietiekamību un priekšlikumus par jebkādām turpmākām iniciatīvām, kas vajadzīgas, lai stiprinātu Eiropas aizsardzības rūpniecisko un tehnoloģisko bāzi. Tas tiks ņemts vērā centienos stiprināt Eiropas Savienības noturību un palielināt tās drošības un aizsardzības spējas, palielinot investīcijas un padarot tās efektīvākas, šajos centienos koncentrējoties uz konstatētajiem stratēģiskajiem trūkumiem. Eiropadome aicina Padomi virzīt uz priekšu darbu pie jaunākajiem Komisijas priekšlikumiem.
14. Lai stiprinātu Eiropas Savienības un dalībvalstu aizsardzības spējas, būtu jāizmanto pilns Eiropas Savienības finansēšanas instrumentu un iniciatīvu, jo īpaši Eiropas Aizsardzības fonda un pastāvīgās strukturētās sadarbības, Spēju attīstības plāna un koordinētā ikgadējā pārskata par aizsardzību, potenciāls. Turklāt līdz 2022. gada beigām būtu jāveic pasākumi, lai veicinātu un atvieglotu aizsardzības rūpniecības piekļuvi privātajam finansējumam, šim nolūkam arī maksimāli efektīvi izmantojot iespējas, ko sniedz Eiropas Investīciju banka. Eiropadome regulāri izvērtēs Stratēģiskā kompasa īstenošanu un drošības un aizsardzības jomā panākto progresu. Vajadzības gadījumā tā sniegs papildu norādes.

III. ENERGĒTIKA

15. Eiropas Savienība pēc iespējas drīz pakāpeniski izbeigs savu atkarību no Krievijas gāzes, naftas un ogļu importa, kā izklāstīts Versaļas deklarācijā. Tāpēc Eiropadome sagaida, ka šajā sakarā Komisija līdz 2022. gada maija beigām iesniegs ciešā koordinācijā ar dalībvalstīm izstrādātu visaptverošu un vērienīgu plānu. Tiks ņemti vērā valstu apstākļi un dalībvalstu energoresursu struktūra.
16. Noturīgi augstas enerģijas cenas aizvien negatīvāk ietekmē iedzīvotājus un uzņēmumus, un šo ietekmi vēl vairāk pastiprina Krievijas militārā agresija pret Ukrainu. Eiropadome apsprieda, kā sniegt papildu palīdzību visneaizsargātākajiem patērētājiem un kā īstermiņā atbalstīt Eiropas uzņēmumus.

Eiropadome:

- a) aicina dalībvalstis un Komisiju arī turpmāk pēc iespējas labāk izmantot rīkkopu, tostarp jauno valsts atbalsta krīzes pagaidu regulējumu kā laikā ierobežotu atkāpi no *status quo*. Kā ierosinājusi Komisija, negaidītas papildu peļņas pagaidu aplikšana ar nodokli vai tās regulējoši pasākumi var būt noderīgs valsts finansējuma avots;
- b) uzdod Padomei un Komisijai steidzami vērsties pie enerģētikas jomas ieinteresētajām personām un apspriest, vai un kā Komisijas piedāvātās īstermiņa iespējas (tiešais atbalsts patērētājiem, izmantojot vaučerus, nodokļu atlaides vai "agregēto modeli/vienu pircēju", valsts atbalstu, nodokļus (akcīzes un PVN), cenu griestus, regulatīvos pasākumus, piemēram, cenu starpības līgumus) palīdzētu samazināt gāzes cenas pieaugumu un pievērsties tās izraisīta domino efekta problēmai elektroenerģijas tirgos, ņemot vērā valstu apstākļus;

- c) aicina Komisiju iesniegt priekšlikumus, kuros efektīvi pievērstos pārmērīgu elektroenerģijas cenu problēmai, vienlaikus saglabājot vienotā tirgus integritāti, uzturot stimulus zaļās pārkārtošanās realizēšanai, saglabājot apgādes drošību un izvairoties no nesamērīgām budžeta izmaksām.

Pašreizējā situācijā, kad elektroenerģijas cenas ir ļoti augstas, Komisija ir gatava steidzami izvērtēt dalībvalstu paziņoto ārkārtas pagaidu pasākumu elektroenerģijas tirgū saderību ar Līgumu un Regulas 2019/943 noteikumiem, tostarp, lai mazinātu fosilā kurināmā cenu ietekmi elektroenerģijas ražošanā.

Novērtējot šādu saderību, Komisija, izmantojot paātrinātu procedūru, arī nodrošinās, ka ir izpildīti šādi nosacījumi: pasākumi samazina elektroenerģijas tūlītējās tirgus cenas uzņēmumiem un patērētājiem un tie neietekmē tirdzniecības apstākļus tādā mērā, kas būtu pretrunā kopīgām interesēm. Veicot šo novērtējumu, tiks ņemts vērā pasākumu pagaidu raksturs un elektroenerģijas starpsavienojumu līmenis ar vienoto elektroenerģijas tirgu.

- 17. Eiropadome pārskatīja ES tūlītējo gatavību un uzdeva Padomei izskatīt Komisijas priekšlikumus par ES gāzes uzglabāšanas politiku, pienācīgi ņemot vērā un izskatot to dalībvalstu intereses, kurām ir ievērojama uzglabāšanas jauda, lai tādējādi nodrošinātu taisnīgu līdzsvaru. Gāzes glabātavu uzpilde visā Savienībā būtu jāsāk pēc iespējas drīz, pilnībā ņemot vērā valstu sagatavotības pasākumus. Gatavojoties nākamajai ziemei, dalībvalstis un Komisija steidzami:
 - a) izveidos nepieciešamos solidaritātes un kompensācijas mehānismus;

- b) strādās kopā pie gāzes, *LNG* un ūdeņraža brīvprātīgas kopējas iegādes, optimāli izmantojot Eiropas Savienības un tās dalībvalstu kolektīvo politisko un tirgus ietekmi, lai sarunās samazinātu cenas. Kopīgā iepirkumu platforma būs pieejama arī Rietumbalkānu valstīm un trim asociētajām austrumu partnervalstīm;
 - c) pabeigs un uzlabos mūsu gāzes un elektroenerģijas starpsavienojumus visā Eiropas Savienībā, tostarp pilnīgu elektrotīklu sinhronizāciju;
 - d) strādās pie tā, lai nodrošinātu piegāžu drošību visām dalībvalstīm.
18. Enerģētisko drošību un klimatneitralitāti var panākt tikai tad, ja Eiropas Savienība balstās uz stabilu un pilnībā savstarpēji savienotu iekšējo elektroenerģijas tirgu un labi funkcionējošu oglekļa tirgu. Eiropadome apsprieda, kā virzīt darbu pie to darbības pārraudzības un optimizēšanas. Tā aicina Komisiju līdz 2022. gada maijam īstenot visas nepieciešamās iniciatīvas, ņemot vērā arī *ACER* un *EVTI* galīgos ziņojumus.
19. Eiropas Savienība turpinās veikt koordinēšanu ar starptautiskajiem partneriem, lai nodrošinātu pienācīgu piegādi un mīkstinātu enerģijas cenu pieaugumu.

IV. EKONOMIKAS JAUTĀJUMI

20. Eiropadome aicina virzīt uz priekšu darbu pie Versaļas deklarācijas īstenošanas attiecībā uz atvērtākas un stabilākas ekonomikas bāzes veidošanu, jo īpaši, samazinot mūsu stratēģiskās atkarības tādās kritiskākajās jomās kā kritiski svarīgās izejvielas, pusvadītāji, veselība, digitālā joma un pārtika un īstenojot vērienīgu un spēcīgu tirdzniecības politiku, kā arī sekmējot investīcijas.

21. Trīsdesmit gadu pēc vienotā tirgus izveides tas joprojām ir viens no Eiropas Savienības galvenajiem līdzekļiem ilgtspējīgai izaugsmei un darbvietu radīšanai, un tas ir izšķirīgi svarīgs ES zaļās un digitālās pārkārtošanās paātrināšanai, kā arī mūsu ekonomikas noturības stiprināšanai. Ir nepieciešams nodrošināt vienotā tirgus darbību arī krīzes laikā. Lai vienotais tirgus varētu pilnībā īstenot savu potenciālu Eiropas patērētāju labā un palīdzēt veicināt Eiropas uzņēmumu produktivitāti un palielināt to konkurētspēju, Eiropadome aicina:
- a) stingri īstenot un izpildīt vienotā tirgus noteikumus un nodrošināt, ka visi uzņēmumi ievēro ES saskaņotos standartus un konkurences noteikumus;
 - b) īstenot industriālo stratēģiju un MVU stratēģiju;
 - c) pabeigt vienotā tirgus izveidi, jo īpaši digitālajā un pakalpojumu jomā;
 - d) cieši uzraudzīt un novērst traucējumus, kā arī likvidēt atlikušos nepamatotos šķēršļus un administratīvo slogu, un izvairīties no jaunu šādu problēmu veidošanās;
 - e) labāk savstarpēji savienot ekosistēmas visās dalībvalstīs, un padarot drošākas un dažādojot piegādes ķēdes;
 - f) uzturēt Eiropas Savienības spējas noteikt starptautiskos standartus.
22. Eiropadome rīkoja viedokļu apmaiņu par jaunākajām norisēm ekonomikā. Tā dod apstiprinājumu gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījuma politikas prioritātēm un aicina dalībvalstis tās atspoguļot savās valsts reformu programmās un stabilitātes vai konverģences programmās. Tā arī dod apstiprinājumu attiecībā uz projektu Padomes ieteikumam par eurozonas ekonomikas politiku.

23. Eiropadome aicina Padomi virzīt uz priekšu darbu saistībā ar Komisijas paziņojumu par pārtikas cenu kāpumu un globālo pārtikas nodrošinājumu, kurā izklāstīti gan īstermiņa pasākumi, ar ko pievēršas jautājumam par cenu ziņā pieejamu pārtiku Eiropas Savienībā un palīdz lauksaimniekiem, kuri saskaras ar augstām resursu izmaksām, gan vidēja termiņa pasākumi, kas paredzēti, lai atbalstītu pāreju uz ilgtspējīgu pārtikas sistēmu.
24. Eiropadome aicina Komisiju koordinācijā ar starptautiskajiem partneriem par prioritāti noteikt darbu pie globālā pārtikas nodrošinājuma un pieejamības cenas ziņā, jo īpaši atbalstot pārtikas nodrošinājumu un lauksaimniecību Ukrainā un visneaizsargātākajās un riskam visvairāk pakļautajās trešās valstīs. Tas būs *FARM* (Pārtikas un lauksaimniecības noturības misijas) iniciatīvas galvenais mērķis. Šim daudzpusējam darbam būtu jānodrošina tirgu efektīva darbība un jāmudina vietējā ražošana samazināt nenodrošinātības ar pārtiku risku. Būtu jā saglabā pārtikas piegādes ķēžu integritāte.

V. COVID-19

25. Eiropadome pārskatīja to, kā tiek koordinēta reakcija uz Covid-19 pandēmiju.
26. Eiropadome izvērtēja progresu, kas panākts, izvēršot starptautisko sadarbību globālās veselības pārvaldības un solidaritātes jomā, tostarp uzlabojot vakcīnu ieviešanu un Pasaules Veselības Organizācijas aizgādībā strādājot pie nākotnes instrumenta, ar ko stiprināt prevencijas, gatavības un reaģēšanas pasākumus saistībā ar pandēmijām. Tā arī pauž gandarījumu par progresu, kas Pasaules Tirdzniecības organizācijā sasniegts intelektuālā īpašuma tiesību jautājumā.

VI. ĀRĒJĀS ATTIECĪBAS

27. Eiropadome sagatavoja ES un Ķīnas samitu, kas paredzēts 2022. gada 1. aprīlī. Tā apmainījās viedokļiem par attiecībām ar Ķīnu jaunajā globālajā kontekstā, jo īpaši saistībā ar Krievijas militāro agresiju pret Ukrainu.
28. Eiropadome apsprieda ieilgušo politisko krīzi Bosnijā un Hercegovinā. Eiropas Savienība atkārtoti apliecina savu apņemšanos atbalstīt Bosnijas un Hercegovinas un Rietumbalkānu Eiropas perspektīvu. Lai iegūtu kandidātvalsts statusu, Bosnijas un Hercegovinas līderiem ir jāapliecina stingra apņemšanās ātri pabeigt konstitucionālo un vēlēšanu reformu, kas ir ļoti svarīga valsts stabilitātei un pilnīgai funkcionalitātei, kā arī jāatbalsta visas pārējās prioritārās reformas, kas izklāstītas Komisijas atzinumā. Eiropas Savienība ir gatava turpināt augsta līmeņa iesaisti šajā sakarā.

VII. TURPMĀKĀ RĪCĪBA

29. Eiropadome pie visiem šiem jautājumiem atgriezīsies ārkārtas sanāksmē.

VIII. CITI JAUTĀJUMI

30. Eiropadome atkārtoti ievēlēja Šarlu MIŠELA (*Charles MICHEL*) kungu par Eiropadomes priekšsēdētāju uz laikposmu no 2022. gada 1. jūnija līdz 2024. gada 30. novembrim.
31. Eiropadome pieņēma zināšanai Līguma par stabilitāti, koordināciju un pārvaldību ekonomiskajā un monetārajā savienībā Līgumslēdzēju pušu, kuru naudas vienība ir euro, valstu vai to valdību vadītāju lēmumu, ar ko Šarlu MIŠELA kungu atkārtoti ieceļ par Eurosamita priekšsēdētāju uz laikposmu no 2022. gada 1. jūnija līdz 2024. gada 30. novembrim.